

— SCHOOL SECTION —

STD : X CBSE

PRE EXAM – III

TIME : 3:00 Hrs

SUB : SANSKRIT (122)

DATE : 25nd January, 2026

MM : 80

सामान्यनिर्देशाः-**अस्मिन् प्रश्नपत्रे चत्वारः खण्डाः सन्ति।**

- 'क' खण्डः : अपठितावबोधनम् (10 अङ्काः)
- 'ख' खण्डः : रचनात्मककार्यम् (15 अङ्काः)
- 'ग' खण्डः : अनुप्रयुक्तव्याकरणम् (25 अङ्काः)
- 'घ' खण्डः : पठितावबोधनम् (30 अङ्काः)
- ❖ प्रत्येकं खण्डम् अधिकृत्य उत्तराणि एकस्मिन् स्थाने क्रमेण लेखनीयानि।
- ❖ उत्तरलेखनात् पूर्व प्रश्नस्य क्रमाङ्कः अवश्यं लेखनीयः
- ❖ प्रश्नस्य क्रमाङ्कः प्रश्नपत्रानुसारम् एव लेखनीयः।
- ❖ सर्वेषां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन लेखनीयानि।
- ❖ प्रश्नानां निर्देशाः ध्यानेन अवश्यं पठनीयाः।

खंडः 'क' (अपठितावबोधनम्) (10 अङ्काः)**प्रश्न 1. अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन लिखत। (10)****(निम्नलिखित गद्यांश को पढ़कर दिए गए प्रश्नों के उत्तर संस्कृत में लिखिए।)**

कुत्रचित् गच्छन् एकः पथिकः मार्गं व्यस्मरत् रात्र्यागता। निर्जने स्थाने सः एकं कुटीरमपश्यत्। कुटीरस्य कपाटः आवृत्तः आसीत्। सः शनैः कपाटं ताडितवान्। कुटीरात् ध्वनिरागतः – 'कः अस्ति'। पथिकः सोत्साहं उत्तरं दत्तवान् 'अहम् अस्मि।' इति पथिकः किञ्चित्कालं प्रतीक्षामकरोत् अचिन्तयत् च। कोऽपि बहिः न आगच्छति? पथिकः पुनः द्वारमताडयत्। पुनः कुटीरात् कोऽपि पृष्ठवान् – कोऽस्ति? पथिकः कातरस्वरेण पुनः प्रत्यवदत् अहमस्मि। इदानीमपि कपाटः तथैव अनावृत्तः एव। क्लान्तः पथिकः विस्मितः भूत्वा अचिन्तयत् – कथमिदं कोऽपि पृच्छति एवं द्वारं न उद्घाटयत्। साहसं कृत्वा पुनः एकवारं कपाटं शक्तिपूर्वकम् अताडयत्। पुनः सैव प्रश्नः कोऽस्ति? सम्प्रति पथिकः करुणस्वरेण अवदत्- 'एकः क्लान्तः पथिकः स्थानमिच्छति। इदानीं कपाटं अनावृत्तः जातः। कुटीरात् साधुः अवदत्- अहम् अत्र किमपि स्थानं नास्ति।

I. एकपदेन उत्तरत। (केवलं प्रश्नद्वयम्) (एक पद में उत्तर दीजिए।) (केवल दो प्रश्न)**(1 × 2 = 2)**

(i) कः मार्गं व्यस्मरत्?

(ii) पथिकः शनैः कं ताडितवान्?

(iii) कः सोत्साहं उत्तरं दत्तवान्?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत। (केवलं प्रश्नद्वयम्) (पूर्ण वाक्य में उत्तर दीजिए।) (केवल दो प्रश्न)

(2 × 2 = 4)

(i) पथिकः विस्मितो भूत्वा किम् अचिन्तयत्?

(ii) पथिकः करुणस्वरेण किम् अवदत्?

(iii) पुनः द्वारं कः अताडयत्?

III. अस्य अनुच्छेदस्य कृते उपयुक्तं शीर्षकं संस्कृतेन लिखत।

(1 × 1 = 1)

(इस अनुच्छेद के लिए उपयुक्त शीर्षक संस्कृत में लिखिए।)

IV. निर्देशानुसारम् उत्तरत। (निर्देशानुसार उत्तर दीजिए।)

(1 × 3 = 3)

(i) 'पथिक' इति कर्तृपदस्य क्रियापदं किम्?

(क) उत्साहं

(ख) उत्तरं

(ग) दत्तवान्

(घ) अहम्

(ii) 'आवृत्तः' पदस्य किं विलोमपदम् अत्र प्रयुक्तम्?

(क) अनावृत्तः

(ख) कपाट

(ग) कुटीर

(घ) एकम्

(iii) 'पथिक' पदस्य किं विशेषणपदम् अत्र प्रयुक्तम्?

(क) मार्गम्

(ख) कपाटः

(ग) क्लान्तः

(घ) स्थानम्

खंडः 'ख' (रचनात्मक-कार्यम्) (15 अङ्काः)

प्रश्न 2. (अ) भवत्याः नाम दिव्यालक्ष्मी वर्तते। भवती प्रधानमन्त्रिणा उद्घोषित 'बेटी बचाओ, बेटी पढ़ाओ' विषयमुपरि एकं स्वलेखं प्रकाशयितुम् इच्छति। अतः देशस्य प्रतिष्ठित पत्रिकायाः सम्पादिकां प्रति स्वलेखेन सह मञ्जूषायाः सहायतया पत्रं लिखत। (5 अङ्काः)

(आपका नाम दिव्यालक्ष्मी है। आप प्रधानमंत्री द्वारा उद्घोषित 'बेटी बचाओ, बेटी पढ़ाओ' विषय के ऊपर अपना एक लेख प्रकाशित करवाना चाहती हैं। अतः देश के प्रतिष्ठित पत्र-पत्रिकाओं के संपादकों को अपने लेख के साथ मंजूषा की सहायता से पत्र लिखिए।)

मञ्जूषा – अभियाने, महाभागेन, चण्डीगढम् देशे सम्पादिका, महोदये, कन्यायाम् भवत्या, भवती, लेखम्, जागरूकता।

अथवा

(आ) भवान् योगेशः। स्वविद्यालयस्य प्रधानाचार्याय पार्श्वस्थे विद्यालये आयोज्य-मानासु क्रीडाप्रतियोगितायां भागं गृहीतुं एकं प्रार्थना-पत्र मञ्जूषायां प्रदत्तशब्दैः सहायतया लिखत।

(आप योगेश हैं, अपने विद्यालय के प्रधानाचार्य के लिए पास में स्थित विद्यालय में आयोजित क्रीड़ा प्रतियोगिता में भाग लेने के लिए एक प्रार्थना-पत्र मंजूषा में दिए गए शब्दों की सहायता से लिखिए।)

मञ्जूषा – अनुमति, इच्छामि, क्रीडाप्रतियोगितायाः, समीपस्थे, विद्यालये, आयोजिताः, गृहीतुम्, भागं, प्रदाय धावनप्रतियोगितायां।

प्रश्न 3. (अ) प्रदत्तं चित्रं दृष्ट्वा मञ्जूषायां प्रदत्तशब्दानां सहायतया पञ्चवाक्यानि संस्कृतेन लिखत। (1 × 5 = 5) (दिए गए चित्र को देखकर मञ्जूषा में दिए गए शब्दों की सहायता से पाँच वाक्य संस्कृत में लिखिए।)

मञ्जूषा – उदग्रविमानम्, सैनिकः, भोजन पुटकानि, जलौघपीडिताः, वृद्धस्य, लम्बितसोपाने, आरोहयति, पातयन्ति, सहायताम्, छदिषु, उत्थापयन्ति।

अथवा

(आ) अधोलिखितं विषयम् अधिकृत्य मञ्जूषाप्रदत्तशब्दानां साहाय्येन न्यूनातिन्यूनं पञ्चभिः संस्कृतेवाक्यैः एकम् अनुच्छेदं लिखत।

(निम्नलिखित विषय पर आधारित मंजूषा में दिए गए शब्दों की सहायता से कम-से-कम पाँच संस्कृत वाक्यों में एक अनुच्छेद लिखिए।)

विद्या: (विद्या)

मञ्जूषा – विद्यां, लाभा, विद्या, विद्वान्, विना, गुरुणां, धनं, विनयं, अपि, नरः, अस्ति, बहवः, विदेशेषु, सर्वधन, सर्वप्रधानं, पशुतुल्यः, ददाति, विद्यायाः, सन्ति, पूज्यते।

प्रश्न 4. अधोलिखितानि वाक्यानि संस्कृतभाषया अनूद्य लिखत।

(1 × 5 = 5)

(निम्नलिखित वाक्यों का संस्कृत भाषा में अनुवाद करके लिखिए।)

(i) राम जाता है।	Ram goes.
(ii) रमेश घोड़े से गिरता है।	Ramesh falls from the horse.
(iii) राम और श्याम पुस्तक पढ़ते हैं।	Ram and Shyam read books.
(iv) शेर जंगल में रहता है।	Lion lives in forest.
(v) बालक चित्र देखता है।	The child sees the picture.

खंड: 'ग' (अनुप्रयुक्त-व्याकरणम्) (25 अङ्काः)

प्रश्न 5. अधोलिखितवाक्येषु रेखाङ्कितपदेषु सन्धि / सन्धि-विच्छेदं वा कुरु।

(1×4= 4)

(निम्नलिखित वाक्यों में रेखांकित शब्दों की संधि अथवा संधि-विच्छेद कीजिए।)

- (अ) (i) जय जगदीश हरे।
(ii) सा एव कीर्ति धनम् + च प्राप्नोति।
(iii) बालकः निः + ठुरः अस्ति।
(iv) सः + अपि आपणं गच्छति।

अथवा

- (आ) (i) मनः दुर्निग्रहं भवति।
(ii) एतस्मिन् + एव काले व्याघ्रचित्रको अपि नदीजलं पातुमागत एवं विवादं शृणुतः वदतः च।
(iii) वनराजः वानरैः दुरवस्थां प्राप्तः?
(iv) अग्रिमे दिने स आरक्षी चौर्य + अभियोगे तं न्यायालयं नीतवान्।

प्रश्न 6. अधोलिखितवाक्येषु रेखाङ्कितपदानां समासं, समास विग्रहं वा प्रदत्तविकल्पेभ्यः चित्वा लिखत। (1×4 = 4)

(निम्नलिखित वाक्यों में रेखांकित पदों का समास अथवा समास-विग्रह दिए गए विकल्पों में से चुनकर लिखिए।)

- (i) पयोदः तु प्रसन्नतादायकः।
(क) पयः ददाति इति (ख) पयो ददाति इति (ग) पयः दधाति इति (घ) पयो दधाति इति
(ii) त्रिभुवनं सुन्दरम् अस्ति।
(क) त्रयाणां भुवनः (ख) त्रयाणां भुवनानां समाहारः (ग) तिस्रः भुवनः (घ) त्रीणि भुवनः
(iii) जनाः अनिच्छन् अपि पापं चरन्ति।
(क) अन् इच्छन् (ख) न इच्छन् (ग) अनि इच्छन् (घ) अना इच्छन्

(iv) सर्वेषामेव महत्त्वं विद्यते यथासमयम्।

(क) समये क्रम्य

(ख) समयम् अनतिक्रम्य (ग) समय अतिक्रम्य

(घ) समयाय अनतिक्रम्य

प्रश्न 7. अधोलिखितवाक्येषु रेखाङ्कितपदानां प्रकृति-प्रत्ययौ संयोज्य विभज्य वा उचितम् उत्तरं विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत। (1 × 4 = 4)

(निम्नलिखित वाक्यों में रेखांकित पदों के प्रकृति-प्रत्ययों को जोड़कर अथवा अलग करके उचित उत्तर विकल्पों में से चुनकर लिखिए।)

(i) अश्वः अश्वेण सह शीघ्रं याति।

(क) अश्व + टाप्

(ख) अश्व + ल्यप्

(ग) अश्व + क्त्वा

(घ) अश्व + तुमुन्

(ii) ऐश्वर्यस्य आभूषणं सुजन + तल् अस्ति।।

(क) सुजने

(ख) सुजनः

(ग) सुजनतल्

(घ) सुजनता

(iii) मनुष्यस्य मनुष्यत्वम् अपि आवश्यकम् अस्ति।

(क) मनुष्य + त्व

(ख) मनुष्य + ल्यप्

(ग) मनुष्य + क्त्वा

(घ) मनुष्य + तल्

(iv) बुद्धिमान् जनः सर्वत्र आदरं लभते।

(क) बुद्धि + मतुप्

(ख) बुद्धि + शत्

(ग) बुद्धि + शानच्

(घ) बुद्धि + डीप्

प्रश्न 8. वाच्यानुसारम् उचितपदैः रिक्तस्थानानि पूरयित्वा अधोलिखितं संवादं पुनः लिखत। (1 × 3 = 3)

(वाच्य के अनुसार उचित पद से रिक्त स्थानों की पूर्ति करके निम्नलिखित संवाद को पुनः लिखिए।)

(i) गायत्री - संध्ये! किं त्वं ओदनं पचसि ?

संध्या - आम् _____ ओदनं पच्यते।

(क) मया

(ख) अहम्

(ग) तेन

(घ) त्वया

(ii) संध्या - आम् ओदनम् _____।

(क) पच्यन्ते

(ख) पच्यते

(ग) पच्येते

(घ) पचामि

(iii) गायत्री - तदन्तरं त्वं किं करिष्यति?

संध्या - तदन्तरं _____ गीता पठिष्यते।

(क) अहम्

(ख) त्वम्

(ग) त्वया

(घ) मया

प्रश्न 9. कालबोधकशब्दैः अधोलिखितं दिनचर्या पूरयत।

(1 × 4 = 4)

(कालबोधक शब्दों से निम्नलिखित दिनचर्या को पूरा कीजिए।)

(i) प्रातः (6:00) _____ वादने शताब्दी रेलयानं चलति।

(ii) अपराह्णे (12:45) _____ वादने गोमती रेलयानं चलति।

(iii) सायं (8:15) _____ वादने वैशाली रेलयानं चलति।

(iv) रात्रौ (10:30) _____ वादने लखनऊ रेलयानं चलति।

प्रश्न 10. मञ्जूषायां प्रदत्तैः उचितैः अव्ययपदैः अधोलिखितवाक्येषु रिक्तस्थानानि पूरयत।

(1 × 3 = 3)

(मंजूषा में दिए गए उचित अव्यय पदों से निम्नलिखित वाक्यों के रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए।)

मञ्जूषा - अपि, उच्चैः, इतस्ततः।

(i) कुक्कुराः जीवान् दृष्ट्वा _____ शब्दं कुर्वन्ति।

(ii) अस्य वर्णः _____ कृष्णः कर्म अपि कृष्णम्।

(iii) उद्याने बालकाः _____ भ्रमन्ति।

प्रश्न 11. अधोलिखितवाक्येषु रेखाङ्कित अशुद्धपदाय उचितपदं चित्वा वाक्यानि पुनः लिखत। (1 × 3 = 3)

(निम्नलिखित वाक्यों में रेखांकित अशुद्ध पद के लिए उचित पद चुनकर वाक्यों को पुनः लिखिए।)

(i) किं सा श्वः आगच्छत?

(क) आगच्छथः (ख) आगमिष्यति (ग) आगच्छतः (घ) आगमिष्यतः

(ii) सः बालकं पश्यति।

(क) युवाम् (ख) त्वाम् (ग) यूयम् (घ) अहम्

(iii) रामः हसामि।

(क) आवाम् (ख) अहम् (ग) तौ (घ) त्वम्

खंड: 'घ' (पठितावबोधनम्) (30 अङ्काः)

प्रश्न 12. अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन लिखत। (5 अङ्काः)

(निम्नलिखित गद्यांश को पढ़कर दिए गए प्रश्नों के उत्तर संस्कृत में लिखिए।)

अस्ति देउलाख्यो ग्रामः । तत्र राजसिंहः नाम राजपुत्रः वसति स्म । एकदा केनापि आवश्यककार्येण तस्य भार्या बुद्धिमती पुत्रद्वयोपेता पितुर्गृहं प्रति चलिता । मार्गे गहनकानने सा एकं व्याघ्रं ददर्श । सा व्याघ्रमागच्छन्तं दृष्ट्वा धाट्यत् पुत्रौ चपेटया प्रहृत्य जगाद – ” कथमेकैकशो व्याघ्रभक्षणाय कलहं कुरुथः ? अयमेकस्तावद्विभज्य भुज्यताम् । पश्चाद् अन्यो द्वितीयः कश्चिल्लक्ष्यते।”

I. एकपदेन उत्तरत (केवलं प्रश्नद्वयम्) (एक पद में उत्तर दीजिए।) (केवल दो प्रश्न)

(1/2 × 2 = 1)

(i) किं नाम ग्रामः अस्ति?

(ii) ग्रामे कः राजपुत्रः वसति स्म?

(iii) चण्डवातेन मेघरवैश्च सह कः समजायत?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत। (केवलं प्रश्नद्वयम्) (पूर्ण वाक्य में उत्तर दीजिए।) (केवल दो प्रश्न)

(1 × 2 = 2)

(i) बुद्धिमती पुत्रद्वयोपेता कुत्र गच्छति?

(ii) गहनकानने बुद्धिमती कं ददर्श?

(iii) राजसिंहः कुत्र वसति स्म?

III. निर्देशानुसारम् उत्तरत। (निर्देशानुसार उत्तर दीजिए।)

(1 × 2 = 2)

(अ) (i) “सा एकं व्याघ्रं ददर्श” अत्र क्रियापदं किम् अस्ति?

(ii) ‘वने’ इति पदस्य पर्यायपदं गद्यांशे किं प्रयुक्तम्?

अथवा

(आ) (i) ‘पुरा’ इति पदस्य विलोमपदं गद्यांशे किं प्रयुक्तम्?

(ii) ‘कश्चिल्लक्ष्यते’ पदस्य सन्धि-विच्छेदं किम्?

प्रश्न 13. अधोलिखितं पद्यांशं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन लिखत।

(5 अङ्काः)

(निम्नलिखित पद्यांश को पढ़कर दिए गए प्रश्नों के उत्तर संस्कृत में लिखिए।)

प्रस्तरतले लता तरुगुल्मा नो भवन्तु पिष्टा।

पाषाणी सभ्यता निसर्गे स्यान्न समाविष्टा

मानवाय जीवनं कामये नो जीवन्मरणम्।।

शुचि.....।

I. एकपदेन उत्तरत। (केवलं प्रश्नद्वयम्) (एक पद में उत्तर दीजिए।) (केवल दो प्रश्न)

(1/2 × 2 = 1 अङ्कः)

- (i) कुत्र लता तरुगुल्मा नो पिष्टाः भवन्तु?
- (ii) कविः कस्मै जीवनस्य कामना करोति?
- (iii) कीदृशी सभ्यता निसर्गे स्यान्न समाविष्टा?

II. पूर्ण वाक्येन उत्तरत (केवलं प्रश्नद्वयम्) (पूर्ण वाक्य में उत्तर दीजिए।) (केवल दो प्रश्न)

(1 × 2 = 2)

- (i) प्रस्तरतले का तरुगुल्मा नो पिष्टाः भवन्तु?
- (ii) पाषाणी सभ्यता कुत्र समाविष्टा न स्यात्?
- (iii) कवेः कीदृशी इच्छा अस्ति?

III. निर्देशानुसारम् उत्तरत। (निर्देशानुसार उत्तर दीजिए।)

(1 × 2 = 2)

- (अ) (i) 'इच्छामि' इति क्रियापदस्य किं पर्यायपदं प्रयुक्तम् अस्ति?
- (ii) 'पाषाणी सभ्यता' अत्र विशेष्यपदं किम् अस्ति।

अथवा

- (आ) (i) 'निसर्गे' इति पदे किम् उपसर्गः?
- (ii) 'स्यान्न' पदस्य सन्धि-विच्छेदः किम् भवति?

प्रश्न 14. अधोलिखितं नाट्यांशं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन लिखत। (5 अङ्काः)
(निम्नलिखित नाट्यांश को पढ़कर दिए गए प्रश्नों के उत्तर संस्कृत में लिखिए।)

विदूषकः	(सिंहासनस्थः रामः। ततः प्रविशतः विदूषकेनोपदिश्यमानमार्गं तापसौ कुशलवौ)
कुशलवौ	इत इत आय!
रामः	(रामम् उपसृत्य प्रणम्य च) अपि कुशलं महाराजस्य?
उभौ	युष्मद्दर्शनात् कुशलमिव भवतोः किं वयमत्र कुशलप्रश्नस्य भाजनम् एव, न पुनरतिथिजनसमुचितस्य कण्ठाश्लेषस्य (परिष्वज्य) अहो हृदयग्राही स्पर्श (आसनार्धमुपवेशयति)
रामः	राजासनं खल्वेतत्, न युक्तमध्यासितुम्। सव्यवधानं न चारित्रलोपाय तस्मादङ्ग-व्यवहितमध्यास्यतां सिंहासनम्।

I. एकपदेन उत्तरत। (केवलं प्रश्नद्वयम्) (एक पद में उत्तर दीजिए।) (केवल दो प्रश्न)

(1/2 × 2 = 1)

- (i) कः सिंहासनस्थः?
- (ii) कौ विदूषकेनोपदिश्यमानमार्गं प्रविशतः?
- (iii) तापसौ बालकौ कौ?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत। (केवलं प्रश्नद्वयम्) (पूर्ण वाक्य में उत्तर दीजिए।) (केवल दो प्रश्न)

(1 × 2 = 2)

- (i) रामम् उपसृत्य कौ प्रणमतः?
- (ii) 'राजासनं खल्वेतत्' इति कः कथयति?
- (iii) किं चारित्रलोपाय न भवति?

III. निर्देशानुसारम् उत्तरत। (निर्देशानुसार उत्तर दीजिए।) (1 × 2 = 2)

(अ) (i) 'अकुशलम्' इति पदस्य विलोमपदं नाट्यांशे किम्?

(ii) 'तापसौ लवकुशी' अत्र विशेष्यपदं किम्?

अथवा

(आ) (i) 'आसनार्धमुपवेशयति' अत्र क्रियापदं किम्?

(ii) 'युष्मद्दर्शनात्' पदे का विभक्तिः?

प्रश्न 15. रेखाङ्कितपदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत। (रेखांकित पदों के आधार पर प्रश्न निर्माण कीजिए।) (1 × 4 = 4)

(i) चातकः पुरन्दरं याचते।

(ii) मानी चातकः वने वसति।

(iii) राजहंसेन सरोवरस्य नलिनानि निषेवितानि।

(iv) सरसि सङ्कोचम् अञ्जति मीनः दुःखी भवति।

प्रश्न 16. (अ) मञ्जूषातः समुचितपदानि चित्वा अधोलिखित श्लोकस्य अन्वयं पूरयित्वा पुनः लिखत। (1 × 4 = 4)

(मंजूषा से उचित पदों को चुनकर निम्नलिखित श्लोकों के अन्वय को पूरा करके पुनः लिखिए।)

विद्वांस एव लोकेऽस्मिन् चक्षुष्मन्तः प्रकीर्तिताः।

अन्येषां वदने ये तु ते चक्षुर्नामनी मते।।

अन्वयः - अस्मिन् (i) _____ विद्वांसः (ii) _____ चक्षुष्मन्तः प्रकीर्तिताः। अन्येषां

(iii) _____ तु ये चक्षुर्नामनी (iv) _____ ।

मञ्जूषा – मते, लोके, वदने एव।

अथवा

(आ) मञ्जूषायाः साहाय्येन श्लोकस्य भावार्थं रिक्तस्थानानि पूरयित्वा पुनः लिखत।

(मंजूषा की सहायता से श्लोक के भावार्थ से रिक्त स्थानों को पूरा करके पुनः लिखिए।)

प्राणीनां जायते हानिः परस्परविवादतः।

अन्योन्यसहयोगेन लाभस्तेषां प्रजायते।।

भावार्थः - परस्परं (i) _____ प्राणिनां (ii) _____ जायते अन्योन्य (iii) _____

तेषां (iv) _____ प्रजायते।

मञ्जूषा – सहयोगेन, हानि, लाभः, विवादतः।

प्रश्न 17. अधोलिखित कथांशं समुचित क्रमेण लिखत।

(1/2 × 8 = 4)

(निम्नलिखित कथांश को उचित क्रम में लिखिए।)

- (i) कश्चन निर्धनो जनः भूरि परिश्रम्य किञ्चिद् वित्तम् उपार्जितवान्।
- (ii) चौरः एव उच्चैः क्रोशितुमारभत “चौराऽयं चौराऽयं” इति।
- (iii) तस्यामेव रात्रौ तस्मिन् गृहे कश्चन चौरः गृहाभ्यन्तरं प्रविष्टः।
- (iv) आदिश्यतां किं करणीयमिति।
- (v) अग्रिमे दिने स आरक्षी चौर्याभियोगे तं न्यायालयं नीतवान्।
- (vi) आदेशं प्राप्य उभौ प्राचलताम्।
- (vii) यथा कथञ्चित् उभौ शवमानीय एकस्मिन् चत्वरे स्थापितवन्तौ।
- (viii) तत्तनयः तत्रैव छात्रावासे निवसन् अध्ययने सङ्लग्नः समभूत्।

प्रश्न 18. अधोलिखितवाक्येषु रेखाङ्कितपदानां प्रसङ्गानुकूलम् उचितार्थं चित्वा लिखत।

(1 × 3 = 3)

(निम्नलिखित वाक्यों में रेखांकित शब्दों के प्रसङ्गानुकूल उचित अर्थ चुनकर लिखिए।)

(i) दुर्बलः वृषभः क्षेत्रे पपात।

(क) ज्ञानी (ख) क्षीणः (ग) भूमौ (घ) पुष्टः

(ii) सर्वे स्वपत्येषु जननी तुल्यवत्सला भवति।

(क) माता (ख) भगिनी (ग) जनकः (घ) भ्राता

(iii) सविता उदये रक्तो भवति।

(क) दिनम् (ख) रात्रि (ग) चन्द्रमा (घ) सूर्यः

....All The Best....

NURTURING THE FUTURE....

— SCHOOL SECTION —

CIDCO BRANCH

9168 444 999

1ST FLOOR, INFRONT OF BALIRAM PATIL SCHOOL

HARSUL-SAWANGI BRANCH

9168 044 999

1ST FLOOR, INFRONT OF PANAD SUPER MARKET